

Szám: 1/ 6 - 81 /2022.

Előkészítő: Urbán Ildikó

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2022. március 31-ei ülésére

Tárgy: Javaslat Tolnay Kálmán László (1924-2010) olimpikon, Kékszalag verseny győztes, magyar bajnok vitorlázó, vitorlás hajó tervező tiszteletére emléktábla elhelyezésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A Balatonfüredi Yacht Club képviselőjében Böröcz István ügyvezető igazgató emléktábla elhelyezését javasolja a balatonfüredi származású kishajó tervező, kétszeres olimpikon, Kékszalag verseny győztes és többszörös magyar bajnok vitorlázó Tolnay Kálmán László emlékére a Tagore sétányon található Rózsakertben.

Tolnay Kálmán Balatonfüreden, a Balatoni Yachtépítő Rt. szolgálati lakásában született 1924. november 28-án, azon a helyen, ahol most a Balatonfüredi Yacht Club klubháza található.

1943-ban, 19 évesen, a magyar bajnokságban második helyezést ért el, majd az első bajnoki címét kormányosként - a Balatoni Yacht Clubot képviselve - 1944-ben szerezte meg.

Tolnay Kálmán a munkahelyi feladatokban és a versenysportban is helyt állt. A XX. századi magyar versenyvitorlázás egyik és a mai BYC legnagyobb tehetségű alakja volt.

1943 és 1975 között kormányosként 13 magyar bajnoki címmel, 6 második és 1 harmadik helyezéssel, mint legénység pedig 2 második hellyel büszkélkedhetett. Pályafutása az 1960-as római, majd az 1968-as mexikói olimpián való részvételével teljesedett ki.

Tolnay Kálmán 1975 után már nem versenyzett többet, csak a munkaköréből adódóan foglalkozott a vitorlásokkal. 1984-ben nyugdíjba vonult. Ezt követően is – haláláig - gyakran lejárt kedves klubjába.

2010. szeptember 14-én a zalaegerszegi kórházban hunyt el. Nyughelye a Balatonfüredi Köztemetőben van.

Több kitüntetésben és elismerésben is részesült. A Balatonfüredi Yacht Club Örökös Tagja lett, 1985-ben Veszprém megye legeredményesebb sportolója kitüntetését kapta meg, 1991-ben a Magyar Vitorlás Szövetség Örökös Tiszteletbeli Tagjává választották.

2002-ben vehette át a Balatonfüred Sportjáért kitüntetését.

Emléke előtt tisztelegve a Balatonfüredi Yacht Club minden évben emlékversenyt rendez 2011-től.

Tolnay Kálmán László részletes laudációja az 1. mellékletben olvasható.

A bronztábla szövegének javaslatát a 2. melléklet tartalmazza.

Az emléktábla állíttatásának költségeit a Balatonfüred Városért Közalapítvány vállalja.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg és a határozati javaslatot szíveskedjen elfogadni.

Balatonfüred, 2022. március 17.

Dr. Bóka István
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

...../2022. (.....)határozat

Balatonfüred Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta „Javaslat Tolnay Kálmán László (1924-2010) olimpikon, Kékszalag verseny győztes, magyar bajnok vitorlázó, vitorlás hajó tervező tiszteletére emléktábla elhelyezésére” című előterjesztést és az alábbi döntést hozza:

1. Balatonfüred Város Önkormányzatának Képviselő- testülete Tolnay Kálmán László olimpikon, Kékszalag verseny győztes, magyar bajnok vitorlázó, vitorlás hajó tervező tiszteletére emléktábla elhelyezését engedélyezi a Tagore sétányon található Rózsakertben.
2. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a határozat megküldésével a döntésről értesítse a javaslattevőt.

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Bóka István polgármester

„AKIT TENYERÉN HORDOTT A SZÉL...”

LAUDÁCIÓ TOLNAY KÁLMÁN (LÁSZLÓ) EMLÉKTÁBLÁJÁNAK AVATÁSÁHOZ

A kishajó tervező, kétszeres olimpikon, Kékszalag verseny győztes és többszörös magyar bajnok vitorlázó Balatonfüreden az 1921-ben megépült Balatoni Yachtépítő Rt. szolgálati lakásában született 1924. november 28.-án. Azon a helyen, ahol most a Balatonfüredi Yacht Club klubháza található.

A tősgyökeres balatonfüredi szüleinek - Tolnay Kálmán és Kéri Lídia - házasságából négy gyermeke született, köztük Kálmán, akit később a családot követve mások is már csak Lászlónak (Lacinak) szólítottak. Gyakran még a hivatalos megnevezésekben is előfordult. Nős volt, egy fia és egy unokája született.

A fiatal Tolnay Kálmán életpálya választásában irányt mutatott az édesapja munkássága. Ugyanis id. Tolnay Kálmán már 16 éves korában matrózként kezdett szolgálni 1901-1903 között az Ádám Károly tulajdonában lévő KISHAMIS nevű vitorlason, amelyik 1896-ban a Stefánia Yacht Egylet hajóépítő műhelyében épült. Ezután szerette meg egy egész életre a hajózást és a hajókkal való foglalkozást. A vitorlázás és a hajósmesterség tudományára dalmát hajósok tanították meg sok társával együtt, akikkel a Balatonon 1911 és 1924 között sokat hajózott. 1908-tól 1955-ig a nyugdíjba vonulásáig a hajóépítő üzemben dolgozott mint vitorlavarró, termester és művezető. Elsajátítva az asztalosmesterséget 1920-ban a yachtépítő üzem vezetője is volt. Az ő nevéhez fűződik a vitorlavarrás hazai bevezetése, elindítása. A vitorlaszabás-varrás fortélyait a német Benrowitz mestertől tanulta meg Balatonfüreden. 80 éves koráig rendszeresen visszajárt a sporthajóépítő üzembe, hogy tapasztalataival segítse a vitorlakészítés fogásait, technikáját. Kezdetben feleségével és Ilona lányával a vitorlákat lenvászomból szabták-varrták, majd a textiltechnológia fejlődésével 1960 után a lenvászón anyagot felváltotta a terylén és a dacron.

Tolnay Kálmán polgári iskolai tanulmányait 1940-ben Balatonfüreden a Darányi Ignác Magyar Királyi Állami Polgári Fiú- és Leányiskolában fejezte be, majd Budapesten végzett 1944-ben a Magyar Királyi Állami Felső Ipariskola faipari tagozatán. Ez az iskolai végzettség a későbbi faipari technikus képzésnek felelt meg. Ebben az intézményben többek közt tanára volt Becske Ödön, akitől a kishajók szerkesztési, építési alapelveit, karbantartását és az építésekhez alkalmazott anyagok ismeretét tudta elsajátítani.

B16-, B18-, B21-, B24- és B31-es típussterveinek kidolgozása. Ezekből a legsikeresebb saját fejlesztés a B21-es, a legnagyobb db. számban eladott a B24-es és a legismertebb, a tengeri vitorlázásra is alkalmas B31-es típus volt.

Az 1972-es müncheni olimpia vitorlás versenyein egy új típus, a – Dragon helyett – a 3 személyes Soling került bevezetésre. Amikor 1970-ben az MHD Balatonfüredi Gyáregysége is megvásárolta a vitorlás gyártási jogát, v. mint a gyártószablat, akkor - a „Balaton” vitorlások fejlesztésével egy időben - beindult a hazai gyártásra való felkészülés, melynek irányításával Tolnay Kálmán (Laci), mint kiváló vitorlázó lett megbízva. A hajógyárban az összes teendő és kapcsolódó jog őt illette meg, más ehhez a témához nem nyúlhatott. A gyártás jogával egyébként a volt szocialista országok közül csak a füredi hajógyár rendelkezett. A fejlesztés eredményeként 1971-ben 2 db prototípusként készült. Az M1-es vitorlaszámút Dominek Béla a NIKE FAK versenyzője, az M2-t pedig Tolnay Kálmán a BSC színeiben tesztelte. 1975-re további 3 készült el. Ennek az 5 vitorlásnak a hazai nyúzópróbája a Star, ill. a Dragon vitorlások között került sor. Még a Kékszalagon is elindultak. Tolnai Laci 1975-ben még részt vett az 5 Soling nem hivatalos bajnokságán. Az első külföldi megmérettetésre pedig 1974-ben Travemündében, majd 1975-ben Tallinnban a XXVII. Balti-tengeri Regattán - mint előolimpián - került sor. Az említett versenyeken nem születtek dobogós eredményei, de a sok fáradságos hajógyári munkának és versenyzésnek meg lett az eredménye, mivel ez a 3 személyes típus a hazai vitorlázók között egyre népszerűbb lett. Több neves magyar vitorlázó ült át ebbe a hajóosztályba és így 1980-ra már 18 hajógyári vitorlás készülhetett el.

Tolnay Kálmánnál egymás következménye volt a munkahelyi feladatokban és a versenysportban való helytállás. A XX. századi magyar versenyvitorlázás egyik és a mai BYC legnagyobb tehetségű alakja volt. A sportszerű, szorgalmas és tehetséges versenyző teljes sportpályafutása legjobb eredményeit nyomon tudjuk követni 1943 után a következők szerint.

1943 és 1975 között kormányosként 13 magyar bajnoki címmel, 6 második és 1 harmadik helyezéssel, mint legénység pedig 2 második hellyel büszkélkedhetett, melyek az 1960-as római, majd az 1968-as mexikói olimpián való részvételével teljesedett ki.

Ezek voltak az alábbi bajnoki és egyéb versenyeredményei a legénységgel együtt, akik segítették a kiváló teljesítmények elérésében:

Tolnay Kálmán (Laci) 1975 után már nem versenyzett többet, csak a munkaköréből adódóan foglalkozott a vitorlásokkal. 1984-ben nyugdíjba vonult. Ezt követően is – haláláig - gyakran lejárt kedves klubjába, de csak horgászni.

2010. szeptember 14.-én Zalaegerszezen a kórházban elhunyt. Nyughelye a Balatonfüredi Köztemetőben van.

Tolnay Kálmán (László) több kitüntetésben és elismerésben is részesült.

A Balatonfüredi Yacht Club Örökös Tagja lett,

1985-ben *Veszprém megye legeredményesebb sportolója* kitüntetés,

1991-ben *A Magyar Vitorlás Szövetség Örökös Tiszteletbeli Tagja* lett,

2002-ben *Balatonfüred Sportjáért* kitüntetés és

2011-től emléke előtt tisztelegve minden évben emlékverseny rendez a BYC.

Balatonfüred, 2022. 01.26.

Összeállította: Szelle Zoltán

Bronztábla javaslat

TOLNAY KÁLMÁN emlékhelyére, mely a b.füredi Tagore sétány
Rózsakertjében, terepszinten kerül elhelyezésre.

Mérete: 400x600 mm.

Süttői kőre rakva, betonkocka aljzaton.

